

ព័ត៌មានសង្ខេបស្តីអំពី

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក)

ថ្ងៃទី៣ ឆ្នាំ២០១៣

អ.វ.ត.ក ជាតុលាការកូនកាត់

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០០៦ ដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតនៃរបបខ្មែរក្រហម ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (របបខ្មែរក្រហម) ចន្លោះពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩។ នៅក្នុងអំឡុងពេលនោះ ប្រជាជនប្រមាណ ១,៧លាននាក់ ត្រូវបានជឿជាក់ថាស្លាប់ដោយកង្វះអាហារ ទារុណកម្ម ការកាប់សម្លាប់ និងការបង្ខំឱ្យធ្វើការបាក់កម្លាំង។

អ.វ.ត.ក គឺជាតុលាការពិសេសកម្ពុជាដែលមានការចូលរួមពីអន្តរជាតិ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមច្បាប់កម្ពុជាបន្ទាប់ពីមានកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងអង្គការសហប្រជាជាតិឆ្នាំ២០០៣ ផ្តល់លក្ខខណ្ឌឱ្យមានជំនួយបច្ចេកទេសនិងការចូលរួមរបស់អន្តរជាតិ។ យើងសង្ឃឹមថា តុលាការនេះនឹងនាំយុត្តិធម៌ជូនប្រជាជនកម្ពុជាពង្រឹងនីតិវិធីនៅកម្ពុជា និងលើកកម្ពស់ការផ្សះផ្សាជាតិ។

ដែនយុត្តាធិការ

អ.វ.ត.ក ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងផ្តល់ការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងស្របតាមនិយាមយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ និងប្រើប្រាស់ទាំងច្បាប់ជាតិនិងច្បាប់អន្តរជាតិ។

ដែនយុត្តាធិការលើពេលវេលារបស់តុលាការត្រូវបានកំណត់ត្រឹម៖

- អំឡុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចន្លោះថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩

ដែនយុត្តាធិការលើបុគ្គល៖

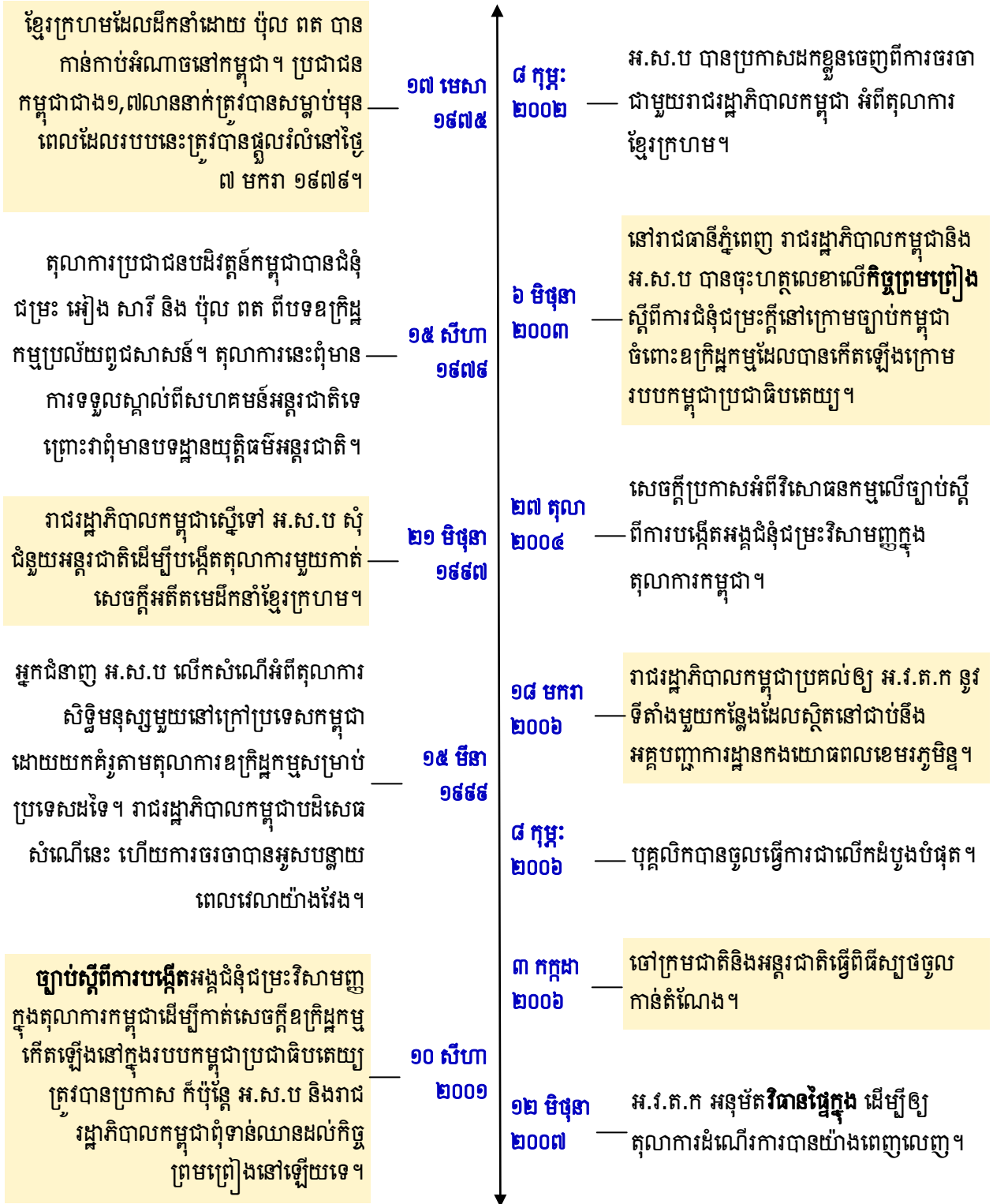
- មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ
- អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្រោមរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ដែនយុត្តាធិការតាមបទចោទ៖

- ទារុណកម្ម មនុស្សឃាត និងការរើសអើងដោយមូលហេតុសាសនា ដែលមានចែងក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៥៦
- អំពើប្រល័យពូជសាសន៍
- ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ
- ការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវឆ្នាំ១៩៤៩
- ការបំផ្លិចបំផ្លាញសម្បត្តិវប្បធម៌ក្នុងអំឡុងពេលសង្គ្រាម
- ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងជនដែលត្រូវបានការពារដោយអនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែនឆ្នាំ១៩៦១ ស្តីអំពីទំនាក់ទំនងការបរទេស។

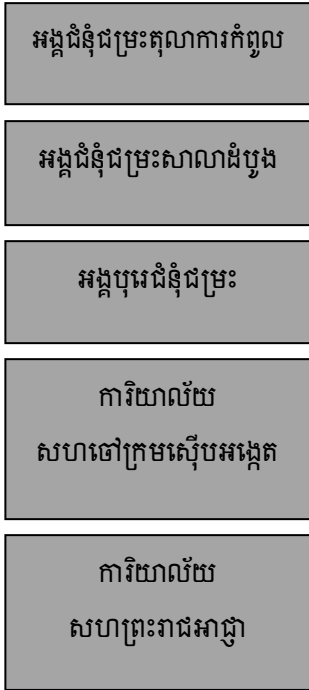
កាលប្បវត្តិនៃការបង្កើត អ.វ.ត.ក

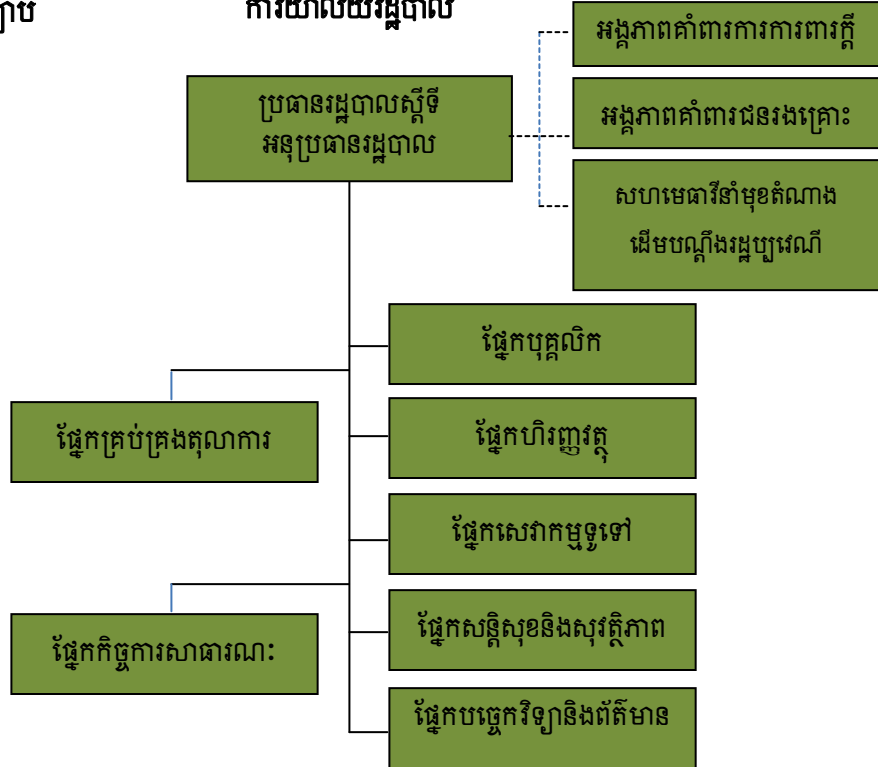

រចនាសម្ព័ន្ធនៃ អ.វ.ត.ក

ផ្នែកតុលាការនិងការិយាល័យច្បាប់

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

បុគ្គលិក

អ.វ.ត.ក មានទាំងបុគ្គលិកនិងអ្នកច្បាប់ជាតិនិងអន្តរជាតិ។

គម្រោងថវិកាឆ្នាំ២០១៣ ដែលទើបតែបានកែប្រែរួច អាចឱ្យ អ.វ.ត.ក ជួលបុគ្គលិកចំនួន ៤៣៦នាក់។ ក្នុងនោះ ២៦៧នាក់ ជាបុគ្គលិកជាតិក្រោមកិច្ចសន្យាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ហើយ ១៦៩នាក់ ជាបុគ្គលិករបស់ អ.ស.ប។

ហិរញ្ញវត្ថុ

ថវិកាដែលចំណាយសម្រាប់ដំណើរការរបស់ អ.វ.ត.ក គឺបានមកពីជំនួយវិភាគទានស្ម័គ្រចិត្តរបស់បណ្តាប្រទេសម្ចាស់ជំនួយ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិង អ.ស.ប ទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់ចែងខ្ទង់ចំណាយ។

	ភាគីជាតិ	ភាគីអន្តរជាតិ	សរុប
បានចំណាយ ២០០៦-២០១២	\$៤២,១ លាន	\$១៣១,២ លាន	\$១៧៣,៣ លាន
គម្រោង ២០១៣*	\$៩,៤ លាន	\$២៦ លាន	\$៣៥,៤ លាន

* មិនរួមបញ្ចូលថវិកាបម្រុង

ម្ចាស់ជំនួយធំៗ៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រទេសជប៉ុន អូស្ត្រាលី សហរដ្ឋអាមេរិក អាណឺម៉ង់ បារាំង ចក្រភពអង់គ្លេស នីវែស និងសហភាពអឺរ៉ុប។

ការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ

អ.វ.ត.ក គឺជាតុលាការនិយាមអន្តរជាតិទី១ ដែលប្រើប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល និងមានការចូលរួមពីជនរងគ្រោះ ក្នុងនាមជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនិងជាដើមបណ្តឹងធម្មតា។ ដើមបណ្តឹងធម្មតាគឺអ្នកដែលជូនដំណឹងទៅសហព្រះរាជ អាជ្ញា អំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលគាត់ជឿថាត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាអ្នកដែលរងគ្រោះដោយផ្ទាល់ពី ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលតុលាការកំពុងតែស៊ើបអង្កេត និងជាអ្នកដែលទាមទារសំណងរដ្ឋប្បវេណីនិងសំណងសមូហភាព។

សំណុំរឿង ០០១

	តួលេខ
ពាក្យសុំដែលបានទទួល	៩៤
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបាន ចូលរួមក្នុងដំណើរការក្តី	៩០ (ដកពាក្យវិញ្ញាណនាក់ បដិសេធទនាក់)
ពាក្យសុំដែលទទួលយកក្រោយពី ការប្រកាសសាលដីកា	៧៦ (បដិសេធទនាក់)

សំណុំរឿង ០០២

	តួលេខ
ពាក្យសុំដែលបានទទួល	៤ ១០០
ស្ថានភាពនៃពាក្យសុំបន្ទាប់ពីការ សម្រេចចិត្តរបស់សហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត	៣ ៨៦៦ (២នាក់ ដកពាក្យវិញ្ញាបន្ទាប់ពីត្រូវបានទទួលស្គាល់រួចហើយ, ១១នាក់ ដកពាក្យវិញ, ១០០ នាក់ ត្រូវបដិសេធ, ១៧នាក់ ទទួលមរណភាព, ហើយ ១០៤នាក់ទៀត បានប្តូរទៅជាពាក្យ បណ្តឹងធម្មតា)

សំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤

	សរុប	សំណុំរឿង ០០៣	សំណុំរឿង ០០៤
ពាក្យសុំដែលបានទទួល	១ ២០២	៣២៣	៨៧៩
ពាក្យសុំដែលទទួលបានត្រឹមថ្ងៃទី ៣១ មីនា ២០១៣	៨៨៨	៩	៥៦៥
		៣១៤	

អ.វ.ត.ក បានទទួលពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនរាប់ពាន់ ពីជនរងគ្រោះនិងសាច់ញាតិរបស់ ជនរងគ្រោះ។ តារាងខាងលើបង្ហាញតួលេខពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមសំណុំរឿងនីមួយៗ។ សូម កត់សម្គាល់ថា បុគ្គលមួយចំនួនបានដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើនដង នៅក្នុងសំណុំរឿង ខុសៗគ្នា។ ជាឧទាហរណ៍ មានតែពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនតែ ២២៥ ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោម ពាក្យសុំទាំង ៨៨៨ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ដែលជាពាក្យសុំថ្មី។ ក្រៅពីនោះគឺជាពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬពាក្យបណ្តឹងដែលបន្តពីសំណុំរឿងមុន (អាចជាសំណុំរឿង ០០១ ឬ ០០២ ឬទាំងពីរ)។

(ប្រភព: អង្គភាពគាំពារជនរងគ្រោះ)

ការយល់ឃើញរបស់ជនរងគ្រោះ

លទ្ធផលខាងក្រោមយោងតាមសម្ភាសន៍ជាមួយបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលជ្រើសរើសដោយព្រះចេញពីក្នុងចំណោម ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ចំនួន ២០០០ នាក់ ដែលបានទទួលការឧបត្ថម្ភពីអង្គការអាដហុក។ (ប្រភព: “ការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ កម្ពុជា” ផ្សាយដោយអង្គការ អាដហុក ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ <<http://adhoccambodia.org/>>

ការគាំទ្រនិងការចូលរួមរបស់សាធារណជន

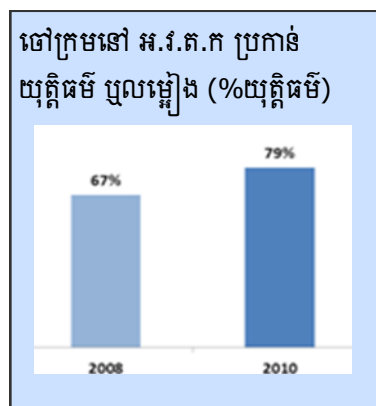
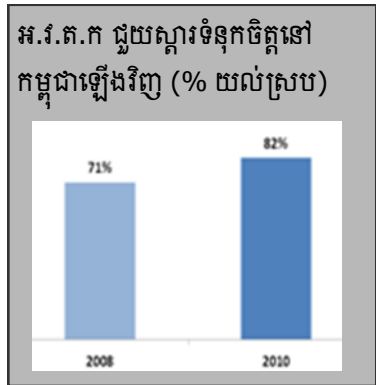
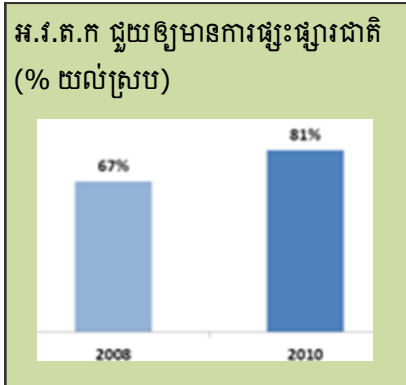
- អ.វ.ត.ក បានទទួលការគាំទ្រនិងការចូលរួមពីសាធារណជន ក្នុងចំនួនដ៏ច្រើនលើសលុបដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។ សាធារណជនជាង ៣១៩ ០០០ នាក់ បានមកឃើញ អ.វ.ត.ក ដោយផ្ទាល់ តាមរយៈកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយរបស់តុលាការ។
- គិតត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២ សាធារណជនជាង ១៨៧ ០០០ នាក់ រួមទាំងប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅតំបន់ចុងកាត់ មាត់ញក និងជនបរទេស បានចូលទស្សនាសវនាការសាធារណៈ ឬចូលរួមក្នុងដំណើរទស្សនកិច្ចសិក្សា ឬកម្មវិធីទស្សនកិច្ចផ្សេងទៀតនៅ អ.វ.ត.ក។ ភាគច្រើននៃប្រជាជនកម្ពុជា គឺមកពីតាមបណ្តាខេត្តនានាទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
  - គ្រាន់តែក្នុងសំណុំរឿង ០០១ សាធារណជនចំនួន ៣៦ ៤៩៣ នាក់ បានតាមដានសវនាការ ហើយសាធារណជនចំនួន ៦៧ ៧០៥ នាក់ផ្សេងទៀត បានតាមដានសវនាការក្នុងសំណុំរឿង០០២ គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២។
  - ជាងនេះទៅទៀត ប្រជាជននៅតាមជនបទជាង ៦៦ ០០០ នាក់ បានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីព្រឹត្តិការណ៍ចងចាំ និងសិស្សនិស្សិតប្រមាណ ៦៦ ០០០ នាក់ បានស្តាប់បទបង្ហាញស្តីអំពីវិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗរបស់ អ.វ.ត.ក។

	Public Hearings (people/days)	KRT Study Tours (participants/tours)	Court Visits (people/groups)	VIP Visits (people/delegations)	Video Screenings (viewers/screenings)	School Lectures (students/schools)	TOTAL (people)
2009	33,010/87	3,018/10	N/A	N/A	N/A	4,000/1	40,028
2010	3,326/5	29,291/80	1,780/69	151/23	31,118/71	16,100/5	81,766
2011	19,207/25	25,400/74	447/38	119/32	23,991/56	31,620/13	100,784
2012	60,492/133	10,147/ 31	949/46	90/18	10,926/23	14,100/20	96,474
TOTAL	116,035/250	67,856/195	3,176/153	360/73	65,805/150	65,820/39	319,052

ការយល់ឃើញរបស់សាធារណជន

លទ្ធផលខាងក្រោមមានប្រភពមកពីការស្ទង់មតិទៅលើប្រជាជនចំនួនពីរដង ពាក់ព័ន្ធនឹង អ.វ.ត.ក ម្តងមុនការចាប់ផ្តើមសវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០១ និងម្តងទៀតបន្ទាប់ពីការប្រកាសសាលដីកា។ (ប្រភព: “បន្ទាប់ពីសំណុំរឿងក្តីទីមួយ” ដោយមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សនៃសាកលវិទ្យាល័យប៊ែកលី កាលីហ្វ័រញ៉ា ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ <<http://hrc.berkeley.edu>>)

<p>✉ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ចោមចៅ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៧១ ភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (នៅទិសខាងលិចរាជធានីភ្នំពេញ ចម្ងាយ ១៦ គីឡូម៉ែត្រ ពីវត្តភ្នំ)</p>	<p>📞 ទូរស័ព្ទទូទៅ ទូរសារ សម្រាប់សារព័ត៌មាន ការចូលរួមរបស់ ជនរងគ្រោះ ទស្សនកិច្ចនៅតុលាការ</p>	<p>+៨៥៥ (០)២៣ ៨៦១ ៥០០ +៨៥៥ (០)២៣ ៨៦១ ៥៥៥ +៨៥៥ (០)១២ ៨៦១ ៦៦៩ +៨៥៥ (០)១២ ៨៦១ ៥៦៤ +៨៥៥ (០)២៣ ២១៤ ២៩១ +៨៥៥ (០)១២ ៨៦១ ៦៣៩</p>	
	<p>@ អ.វ.ត.ក នៅលើអ៊ីនធឺណិត</p>	<p>Twitter Flickr Facebook Youtube</p>	<p>twitter.com/KRTribunal www.flickr.com/krtribunal www.facebook.com/krtribunal www.youtube.com/krtribunal</p>
	<p>ECCC UNAKRT Email</p>	<p>www.eccc.gov.kh www.unakrt-online.org info@eccc.gov.kh</p>	